



Geïntegreerde visie en strategie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee

Informatie omtrent het document

Klant

Leden van de raad van bestuur van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee

Versie

Definitieve versie

Datum

1 maart 2021

Onderwerp

Geïntegreerde visie en strategie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee

Inhoudstafel

1 Inleiding.....	6
1.1 Context en methodologie.....	6
2 Geïntegreerde visie en strategie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee.....	8
2.1 Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee: een efficiënt samenwerkingskader..	8
2.1.1 Visie.....	8
2.1.2 Analyse: achtergrond en relevantie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee.....	8
2.1.3 Strategie.....	8
2.2 Samenwerking ondanks moeilijke omstandigheden.....	9
2.2.1 Visie.....	9
2.2.2 Analyse: achtergrond en relevantie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee.....	10
2.2.3 Strategie.....	11
2.3 Een toegangspoort tussen het VK en de EU, die een bloeiende, dynamische en elkaar versterkende economie oplevert.....	12
2.3.1 Visie.....	12
2.3.2 Analyse: achtergrond en relevantie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee.....	12
2.3.3 Strategie.....	13
2.4 Gedeelte natuurlijke omgeving en woonplaatsen die bestand zijn tegen de uitdagingen van de klimaatverandering.....	14
2.4.1 Visie.....	14
2.4.2 Analyse: achtergrond en relevantie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee.....	14
2.4.3 Strategie.....	15
2.5 Een gebied vol kansen voor jongeren, ontworpen samen met jongeren.....	16
2.5.1 Visie.....	16
2.5.2 Analyse: achtergrond en relevantie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee.....	17
2.5.3 Strategie.....	17
3 Bijlagen.....	19
3.1 Bijlage 1: Territoriaal verslag.....	19
3.2 Bijlage 2: Samenvatting van de interviews.....	19
3.3 Bijlage 3: Stappenplan voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee.....	19

3.4 Bijlage 4: Raamwerk van indicatoren bij het stappenplan voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee.....	19
3.5 Bijlage 5: Bibliografie.....	19

1 Inleiding

1.1 Context en methodologie

Met het oog op de veranderende relatie tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie hebben zes lokale overheden van drie provincies, twee departementen en een county aan beide zijden van het Nauw van Calais, de Noordzee en het Kanaal hun engagement bevestigd om de grensoverschrijdende samenwerking voort te zetten en mogelijkheden voor ondernemingen en burgers in hun regio's te versterken.

Om die uitdaging het hoofd te bieden, lanceerden het Département du Pas-de-Calais, het Département du Nord (FR), Kent County Council (VK), de Provincie Zeeland (NL) en de Provincies Oost- en West-Vlaanderen (BE) op 5 februari 2020 het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee, een nieuwe vorm van multilaterale samenwerking. Dit nieuwe partnerschap bouwt voort op de bestaande transnationale betrekkingen zoals momenteel geformaliseerd in bilaterale samenwerkingsovereenkomsten en grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden.

Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee focust op:

- de economische ontwikkeling ondersteunen en een vlotte handel faciliteren voor de zes deelnemende regio's
- de klimaatverandering beperken en schone groei stimuleren
- jongeren op weg helpen naar zelfstandigheid, vaardigheden en tewerkstelling

met bijzondere aandacht voor het (socio-economische) herstel van alle regio's na de COVID-19-crisis.

Om de grensoverschrijdende betrekkingen te bevorderen en uit te breiden, is het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee overeengekomen om een duidelijke overkoepelende samenwerkingsvisie en -strategie uit te werken.

Dit document beschrijft een geïntegreerde visie op en strategie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee en zet uiteen waar positieve verandering in de Kanaalzone mogelijk is door de grensoverschrijdende samenwerking te versterken. Die geïntegreerde visie en strategie komt voort uit een territoriale analyse (Bijlage 1) op basis van informatie die de zes deelnemende lokale overheden hebben aangeleverd; een reeks interviews met de leden van de raad van bestuur van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee en hun personeelsleden; en een aparte reeks interviews met belanghebbenden voor alle relevante thema's (Bijlage 2).

Ter aanvulling van de geïntegreerde visie en strategie is ook een pakket indicatieve tools ontwikkeld om te illustreren hoe ze uitgevoerd kunnen worden. Het Stappenplan voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee (Bijlage 3) is opgesteld met behulp van input uit de workshops die bij de lancering van het Comité vorig jaar in Arras plaatsvonden. Dat Stappenplan omvat voorstellen voor een reeks activiteiten die het samen mogelijk kunnen maken om de specifieke doelstellingen en beoogde resultaten voor de Kanaalzone te behalen. Het Stappenplan dient als een levend document te worden opgevat, dat jaarlijks moet worden geactualiseerd om zo de nieuwste inzichten weer te geven en het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee in staat te stellen om activiteiten met een zo groot mogelijke impact te plannen. Het raamwerk van indicatoren (Bijlage 4), dat parallel aan het stappenplan is opgesteld, is

bedoeld om de voortgang en resultaten te helpen opvolgen en input te leveren voor de verdere ontwikkeling van toekomstige activiteiten van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee.

2 Geïntegreerde visie en strategie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee

2.1 Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee: een efficiënt samenwerkingskader

2.1.1 Visie

In 2030 zal het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee internationale erkenning genieten als ontmoetings- en broedplaats voor het VK en continentaal Europa. Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zal een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan het succes van de regio door nationale en internationale investeringen in grensoverschrijdende initiatieven met concreet nut aan te trekken. De leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zullen heel wat kennis van en inzichten in elkaars sterktes, expertise en werkcultuur hebben opgedaan en zullen die inzetten om strategieën en beleidsmaatregelen vorm te geven die hun economieën en territoria versterken. De uitwisseling van expertise tussen de regio's aan beide zijden van het Kanaal zal gemeengoed geworden zijn en bijdragen aan de verspreiding van innovaties en de ontwikkeling van betere lokale oplossingen voor economische, ecologische en maatschappelijke uitdagingen. De leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zullen de duurzame banden in de komende jaren blijven onderhouden en versterken op basis van het inzicht dat goede samenwerking tussen buurlanden waarde creëert.

2.1.2 Analyse: achtergrond en relevantie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee

Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee streeft ernaar een wendbaar en efficiënt samenwerkingsorgaan zonder afzonderlijke administratieve structuur te worden. Er bestaat consensus onder de leden dat het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee ernaar moet streven om hun gemeenschappen voordelen te bieden binnen de grenzen van hun bestaande verantwoordelijkheden en middelen.

Tegelijkertijd zijn de leden ambitieus voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee. Ze wensen dat het een erkende en gewaardeerde actor wordt in het samenwerkingslandschap op zowel nationaal als Europees niveau door uitwisseling tussen belanghebbenden van beide zijden van het Kanaal mogelijk te maken en een drijvende kracht te vormen voor verandering. De leden benadrukken ook dat het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee weliswaar gemeenschappelijke doelstellingen heeft voor de regio, maar ook ruimte laat voor "asymmetrische samenwerking", hetgeen betekent dat het mogelijk is om gezamenlijke acties te lanceren zonder dat alle leden eraan hoeven deel te nemen.

2.1.3 Strategie

Om aan de verwachtingen van de leden te voldoen, dient het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zichtbaar te worden voor de buitenwereld en doeltreffende samenwerkingsverbanden aan te gaan. Communicatiedoelen moeten vastgesteld en goedgekeurd worden. Dat zal de leden in staat stellen om met één stem te spreken en zal het eveneens mogelijk maken om te lobbyen onder de vlag van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee.

Om de grondslag te leggen voor een doeltreffend samenwerkingsnetwerk dienen de leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee inzicht te hebben in elkaars verantwoordelijkheden en werkwijzen, en een soortgelijk begrip te bevorderen tussen belanghebbenden die betrokken zijn bij de werkzaamheden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee. Dat begrip kan men op verschillende manieren ontwikkelen, bijvoorbeeld middels bezoeken ter plaatse, personeelsuitwisselingen en jumelage op diverse niveaus.

De leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee dienen er tevens voor te zorgen dat binnen hun eigen organisaties voldoende personele en financiële middelen beschikbaar zijn om de samenwerking tussen de leden te laten groeien en te intensifiëren. Daarvoor is niet per se bijkomende financiering nodig, aangezien samenwerking kan worden ingebed in bestaande administratieve praktijken en verantwoordelijkheden.

Doelstelling:

Een efficiënt samenwerkingskader ontwikkelen dat geen extra formele administratieve structuur vereist, maar enkel gebaseerd is op de capaciteit en middelen van de lidorganisaties.

Specifieke doelstellingen:

- Op nationaal en internationaal niveau de zichtbaarheid en erkenning van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee uitbouwen als nodig
- Ervoor zorgen dat de leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee en de relevante belanghebbenden binnen de Kanaalzone gemakkelijker meer over elkaar te weten komen
- Samenwerking in het gebied versterken door in elke organisatie voldoende personeel en financiële middelen te investeren om initiatieven van leden en belanghebbenden te ondersteunen en om meer nationale en internationale financiering binnen te halen

2.2 Samenwerking ondanks moeilijke omstandigheden

2.2.1 Visie

Tegen 2030 zullen het VK en de EU een nieuwe handelsrelatie aangeknoopt hebben. De Kanaalzone zal de handelsweg bij uitstek blijven tussen het VK en de EU, waarbij men ten volle gebruik zal maken van de beschikbare kennis over slimme logistiek en hoogtechnologische grenscontroles. Het verkeer over het Kanaal zal vlot verlopen en de vraag naar reizen, zowel voor zaken als voor ontspanning, zal groot blijven.

Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zal er in het bijzonder op toezien dat bedrijven lokaal toegang hebben tot de informatie die nodig is om handel te drijven met landen aan de overkant van het Kanaal. De leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zullen nauwe samenwerking

tussen bedrijfsondersteunende organisaties bevorderen om zo te bepalen waar de steun kan worden verbeterd. De handel tussen de gebieden van de Kanaalzone zal worden aangemoedigd met het oog op de ontwikkeling van sterkere en groenere grensoverschrijdende bevoorradingsketens die de plaatselijke economische veerkracht ondersteunen.

Op basis van de tijdens de COVID-19-crisis opgedane ervaringen zal het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee nauw met zijn partners samenwerken telkens wanneer zich verstoringen voordoen, waarbij ze de informatie- en inlichtingenstroom zullen optimaliseren om toekomstige uitdagingen samen beter het hoofd te kunnen bieden.

2.2.2 Analyse: achtergrond en relevantie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee

Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee is opgericht in het kader van de uittreding van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie, met als doel voort te bouwen op de bestaande goede betrekkingen en samen te werken aan de uitdagingen en opportuniteiten die zich in de Kanaalzone voordoen bij de totstandkoming van een nieuwe verhouding tussen het VK en de Europese Unie.

Het Memorandum of Understanding van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee erkent het belang van een vlotte handel voor het gebied na de uittreding van het VK uit de EU. Hoewel de meeste relevante beleidswijzigingen buiten de bevoegdheid van de leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee vallen, hebben alle leden er belang bij dat iedere verstoring tot een minimum beperkt blijft, zodat lokale gemeenschappen open blijven en handel en reizen tussen de regio's die tot het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee behoren mogelijk blijven.

Het is nog te vroeg om conclusies te trekken, maar de mogelijke verstoring van de doorstroming zou het acuutst kunnen zijn als bijkomende handels- en reisformaliteiten in voege trede na de uittreding van het VK uit de douane-unie en de eengemaakte markt. Dat is van groot belang voor de Kanaalzone, gezien het volume en de waarde van de goederen die over het Kanaal verhandeld worden. Hoewel er uitvoerige draaiboeken zijn opgesteld, zullen er lessen worden getrokken en kunnen de leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee hun morele gezag benutten om nieuwe denkwijzen aan te moedigen die de algehele efficiëntie van de verbindingen zullen vergroten.

De veranderingen zullen ook een impact hebben op de handel tussen het VK en andere regio's van de Kanaalzone. Voortdurende gespecialiseerde ondersteuning zal nodig zijn om de bestaande handelaars die aan de overkant van het Kanaal actief zijn, te helpen zich aan te passen en beginnende exporteurs en importeurs bij te staan. Zo kunnen er opportuniteiten ontstaan om initiatieven van bedrijfsondersteunende organisaties aan te moedigen en samenwerkingsverbanden tussen bedrijven te bevorderen voor zover die ondernemingen kunnen helpen om te voldoen aan de vereisten voor toegang tot elkaars markt.

Bovenop de veranderende verhouding tussen de EU en het VK, vormt de COVID-19-pandemie nog een uitdaging voor samenwerking met reisbeperkingen en een impact op de economie en de toekomst van de jeugd. Lokale overheden hebben plannen opgesteld om de rechtstreekse gevolgen te verzachten en het herstel te versterken. Over het algemeen betreffen die herstelplannen niet alleen de (rechtstreekse en onrechtstreekse) financiële steun die nodig is voor specifieke sectoren en voor de zwaarst getroffen bevolkingsgroepen, maar ook prioriteiten in verband met de versnelling van (infrastructurele) investeringen, waarbij deze kans wordt aangegrepen om de overgang naar duurzaamheid en de ontwikkeling van kortere en robuustere toeleveringsketens te bespoedigen en de gezondheidszorgsector te versterken en te moderniseren.

2.2.3 Strategie

De leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zullen binnen hun bevoegdheden actie ondernemen om de gevolgen te verzachten van de uittreding van het VK uit de douane-unie en de eengemaakte markt.

De leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zullen tijdens en na de overgangperiode nauw contact onderhouden voor de opvolging van en uitwisseling van informatie over die gevolgen en de reacties op de instandhouding van de internationale handel en het openhouden van lokale gemeenschappen. Daarnaast zal het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee er in het bijzonder op toezien dat bedrijven lokaal toegang hebben tot de informatie die nodig is om handel te drijven met landen aan de overkant van het Kanaal. Daaronder valt de bevordering van nauwe samenwerking tussen bedrijfsondersteunende organisaties om zo te bepalen waar de steun kan worden verbeterd, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen.

Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zal eveneens het opzetten van grensoverschrijdende netwerken en uitwisselingen die bijdragen tot een gevoel van openheid en goede samenwerking tussen buurlanden aanmoedigen. Te dien einde zal het Comité erop toezien dat de bevoegde overheden gemakkelijk toegankelijke informatie in verband met reizen over het Kanaal voor werk, studie en ontspanning beschikbaar stellen. Op basis van contacten met lokale belanghebbenden zal het Comité ook kwesties aankaarten die een impact op het reisgemak hebben en aanbevelingen aan de bevoegde overheden doen voor wijzigingen.

Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zou ontwikkelingen kunnen steunen die een vlotte handel en vlot verkeer over de grens tussen het VK en de EU bevorderen, waaronder de toepassing van slimme logistiek en hoogtechnologische grenscontroles. Het Comité zou belanghebbenden kunnen samenbrengen om na te denken over een ambitieuze agenda om transportbeheer in de Kanaalzone te ondersteunen. In dat kader zou men ervoor kunnen zorgen dat de noden van het verkeer over het Kanaal worden afgewogen tegen de noden van lokale gemeenschappen, zodat ze zich vrij kunnen blijven verplaatsen.

Om de herstelmaatregelen na COVID-19 in de regio te versterken, kan het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee werk maken van de optimalisatie van de informatie- en inlichtingenstroom over de grenzen door strategieën en interventies te vergelijken, de uitwisseling van beste praktijken te stimuleren en, zo mogelijk, gezamenlijke initiatieven op te zetten. De focus dient te liggen op maatregelen die zich toespitsen op specifieke sectoren, zoals het toerisme, of horizontale interventies, zoals steun en advies voor bedrijven of ondersteuning van de toegang tot de arbeidsmarkt. Daarnaast dient de focus te liggen op partnerschapsovereenkomsten met meerdere partners die betrokken zijn bij het bieden van een specifiek antwoord.

Doelstelling:

Samenwerkingsinitiatieven ontwikkelen en ondersteunen om de uittreding van het VK uit de EU te verzachten en samen het herstel van de regio na COVID-19 te bevorderen.

Specifieke doelstellingen:

- Betere toegang verlenen tot informatie over de nieuwe wetgeving en initiatieven ondersteunen die de impact van de nieuwe grens in het Kanaal willen verlagen met technologische oplossingen en door samenwerking tussen belanghebbenden en burgers.
- De uitwisseling van informatie en beste praktijken over de grenzen heen vergemakkelijken voor een succesvol herstel na COVID-19 in de hele Kanaalzone.
- Gezamenlijke politieke actie en lobbying inzetten om de verstoring van de samenwerking in het algemeen op te lossen.

2.3 Een toegangspoort tussen het VK en de EU, die een bloeiende, dynamische en elkaar versterkende economie oplevert

2.3.1 Visie

Tegen 2030 zal het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee hebben bijgedragen aan de opkomst van krachtige grensoverschrijdende clusters door nieuwe industrieën en groeisectoren te stimuleren. Onderzoeks- en kennisinstellingen, ondernemingen, overheden en burgers zullen samenwerken in domeinen waar de Kanaalzone over sterke troeven beschikt, zoals schone en blauwe energie en economie; (nieuwe) materialen, innovatie en technologie; slim transport en logistiek; gezondheidszorg en agri-voedingssector, visserij en zeeproducten inbegrepen. Met de steun van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zullen verschillende initiatieven die de clusters genomen hebben voor grensoverschrijdende samenwerking zich ontwikkelen tot volwaardige grensoverschrijdende projecten.

Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zal ook de modernisering en digitale transformatie van de industrie stimuleren door de uitwisseling van goede praktijken aan te moedigen in domeinen zoals "van boer tot bord"-landbouw, toerisme, gezondheidszorg en de culturele en creatieve sectoren. Het Comité zal inzetten op waardeketens van de circulaire economie door contacten en de uitwisseling van kennis tussen kennisinstellingen en onderzoekscentra, kmo's, producenten, consumenten en lokale overheden te bevorderen. Uit de resulterende toename van het aantal circulaire bedrijven in de Kanaalzone zal de waarde blijken van grensoverschrijdende samenwerking in de regio.

2.3.2 Analyse: achtergrond en relevantie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee

De rol die de leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee spelen in de economische ontwikkeling varieert weliswaar naargelang hun bevoegdheden, maar het Comité kan toegevoegde waarde creëren door op te treden als facilitator en matchmaker.

De Kanaalzone beschikt over sterke troeven en eigenschappen die, in combinatie met de uitdagingen van de klimaatverandering, kansen bieden op basis waarvan de gemeenschappelijke sectorsterktes moeten worden ontwikkeld en een groenere economie moet worden uitgebouwd. Ten eerste bieden de sterke kustgebonden en maritieme identiteit van de regio en de bestaande en toekomstige transportinfrastructuur (havens, Kanaaltunnel, hogesnelheidsspoornet, zeevaart- en binnenvaartroutes [Kanaal en Noordzee, Kanaal Seine-Noord Europa]) heel wat opportuniteiten, vooral op het vlak van haveneconomieën en logistiek (elektronische en slimme logistiek, hoogtechnologische grenscontroles).

Ten tweede zijn er binnen de verschillende sectoren van de Kanaalzone tal van koplopers die heel complementair zijn en bijdragen tot kennisuitwisseling en grensoverschrijdende clustering. Naast de logistieke sector bestaan er opportuniteiten in de primaire sector (landbouw, tuinbouw en visserij) met het "van boer tot bord"-concept en innovatieve landbouwmethoden in de verschillende gebieden. Andere domeinen die rijp zijn voor grensoverschrijdende samenwerking zijn de bredere voedings- en drankensector, toerisme, niet-delokaliseerbare sectoren zoals de gezondheidszorg en de sociale economie, en nieuwe opkomende industrieën en technologieën (industrie 4.0 en medische technologie). Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee kan de groei ondersteunen door grensoverschrijdende

samenwerking tussen kmo's evenals tussen kennisinstellingen, de industrie en de publieke sector en de uitwisseling van beste praktijken inzake clusterontwikkeling te stimuleren.

Ten derde is er de dubbele uitdaging van de klimaatverandering en duurzaamheid. Daar komen enkele van de beste opportuniteiten voor samenwerking met het oog op groei uit voort. De gedeelde prioriteiten betreffen de volgende sectoren: energie en energie-efficiëntie (productie van blauwe/groene energie, batterijen en renovaties van woningen en openbare gebouwen), efficiënt gebruik van hulpbronnen (circulaire economie, biomaterialen), het koolstofvrij maken van transport (elektrische mobiliteit – openbaar en individueel – evenals de productie en het gebruik van waterstof), en de ontwikkeling van de “blauwe economie”.

2.3.3 Strategie

Bij het faciliteren van de economieën van de , zullen de initiatieven van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee bijdragen aan duurzame economische ontwikkeling en de circulaire economie stimuleren. Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee dient te focussen op het koppelen en faciliteren van de uitwisseling van kennis en beste praktijken, waarbij kleinere ledengroepen specifiekere acties ondernemen die nauwer aansluiten bij hun bevoegdheden.

Naast het faciliteren van contacten zou het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee ook kunnen optreden als incubator voor de ontwikkeling van grensoverschrijdende clusters, althans in de beginfase. Het doel daarvan zou zijn om innovatie te stimuleren, waarbij men zowel een sectorale als een interdisciplinaire aanpak kan hanteren. Wat de sectoren betreft, zou de focus kunnen liggen op sectoren met een sterke groei of een groot potentieel voor lokale jobcreatie, die goed vertegenwoordigd zijn in alle gebieden van de Kanaalzone. Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee moet tegelijkertijd duurzaamheid als integraal onderdeel van de economische ontwikkeling promoten, waardoor het verder bijdraagt aan zijn doelen voor groene groei en klimaatverandering.

Wat transport en logistiek betreft, zou het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee manieren kunnen onderzoeken om belanghebbenden aan te zetten tot vergroting van de impact van investeringen in infrastructuur op de transportefficiëntie en economische groei. Men zou die impact in een grensoverschrijdende context ook kunnen vergroten door individuele plannen en beleidsmaatregelen meer op elkaar af te stemmen en coherenter te maken. Een voorbeeld daarvan is overeenstemming over de ontwikkeling van compatibele laad- of vulinfrastructuur (voor waterstof) met het oog op schonere mobiliteit.

De kustgebonden en maritieme identiteit van de Kanaalzone biedt een sterke basis voor het Comité om de ontwikkeling van grensoverschrijdende initiatieven op het vlak van de blauwe economie te ondersteunen. Voorbeelden daarvan zijn initiatieven voor kennisoverdracht en gezamenlijke projecten om nieuwe goederen en diensten te ontwikkelen in sectoren zoals energie.

Wat de digitale economie ten slotte betreft, kan het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee een ondersteunende rol spelen om de uitdaging op het vlak van de digitale transformatie in de particuliere en de openbare sector aan te pakken, door de digitale geletterdheid van de bevolking te bevorderen (en digitale armoede te bestrijden). De uitwisseling van beste praktijken in verband met dit thema kan een vertrekpunt zijn voor verdere samenwerking om de toekomst van de regio veilig te stellen.

Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zal echter moeten garanderen dat alle acties die zijn gelanceerd ter ondersteuning van economische ontwikkeling, gecontroleerd worden op hun samenhang met bestaande internationaal en nationaal overeengekomen klimaatverbintenissen en duurzaamheidsoverwegingen.

Doelstelling:

Een bloeiende economie in de Kanaalzone stimuleren door initiatieven te steunen die bouwen op complementariteit, samenwerking en kennisuitwisseling.

Specifieke doelstellingen:

- Sterke grensoverschrijdende netwerken creëren met innovatieclusters tussen lokale overheden, kennis- en onderzoeksinstituten en de privésector in sectoren met groeipotentieel.
- De ontwikkeling ondersteunen van een sterke en innovatieve transportsector en logistieke sector, die een vlotte handel garandeert binnen de Kanaalzone enerzijds, en met de aangrenzende gebieden en op internationaal niveau anderzijds.
- De Kanaalzone voorbereiden op de toekomst door digitalisatie in de private of publieke sector te ondersteunen en met initiatieven voor levenslang leren (inclusief digitale geletterdheid).

2.4 Gedeelde natuurlijke omgeving en woonplaatsen die bestand zijn tegen de uitdagingen van de klimaatverandering

2.4.1 Visie

Tegen 2030 zal het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee de verbintenissen omtrent de vermindering van CO₂-uitstoot nakomen en alle sectoren in de regio op weg zetten naar energieneutraliteit. Emissievrije mobiliteit zal een steeds groter deel van alle verplaatsingen uitmaken naarmate de uitrol van nieuwe laad- en vulinfrastructuur op kruissnelheid komt, terwijl op woningen gerichte initiatieven zullen leiden tot een vermindering van de uitstoot en het energieverbruik.

De leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zullen in de klimaatkwestie een voortrekkersrol opnemen door het goede voorbeeld te geven in de domeinen waarvoor ze bevoegd zijn, en door elders nieuwe initiatieven en de uitwisseling van goede praktijken in alle sectoren en op alle niveaus aan te moedigen. Nieuwe oplossingen voor droogte, overstromingen, kustbescherming, grensoverschrijdend beheer van de watervoorraden en de instandhouding van de biodiversiteit op land en in de zee zullen worden gestimuleerd. Naast die maatregelen zal het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee klimaatadaptatie en de overgang naar een meer circulaire en groenere economie bevorderen in innovatieve technologische sectoren, toerisme, voeding en visserij. Alles bij elkaar zullen die maatregelen het natuurlijke milieu ten goede komen en bijdragen tot de erkenning van de Kanaalzone als een leider op het vlak van duurzaam toerisme.

2.4.2 Analyse: achtergrond en relevantie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee

Alle leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee hebben zich ertoe verbonden om maatregelen ter beperking van de klimaatverandering te nemen en de CO₂-uitstoot sterk te verminderen of zelfs tot nul te herleiden. Water is een van de hulpbronnen die het grootste risico lopen in de regio (een gemeenschappelijke uitdaging is het feit dat toerisme, industrie en landbouw met elkaar wedijveren om die hulpbron) en vormt bijgevolg een prioriteit voor efficiënt gebruik. Een andere prioriteit is energie-efficiëntie, waarbij alle leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee beleidsmaatregelen voor de renovatie van woningen en de bestrijding van energiearmoede financieren of ondersteunen. De bescherming van het natuurlijke en kustmilieu, de ontwikkeling van oplossingen voor

klimaatveranderingsmitigatie en -adaptatie (blauwgroene infrastructuur om het risico op droogte en overstroming te beperken, oplossingen tegen hittestress en instandhouding van de lokale biodiversiteit) komen allemaal aan bod in de planningsdocumenten van de leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee. Die plannen vermelden ook het gebruik van het natuurlijke milieu voor toeristische, educatieve en recreatieve doeleinden.

Daarnaast dient de landbouwsector (die prominent aanwezig is in de meeste gebieden van de Kanaalzone) de overgang naar duurzamere productiemethoden te versnellen om zo bij te dragen tot het behalen van de natuurbewoud- en biodiversiteitsdoelstellingen en een meer circulaire economie.

De luchtkwaliteit vormt eveneens een gedeelde uitdaging (met betrekking tot de uitstoot van havens, wegverkeer en verwarming). Oplossingen om de uitstoot te verminderen en de luchtkwaliteit te verbeteren zijn toegespitst op een schonere industrie en in het bijzonder een schoner transport. De focus ligt vooral op gedeelde en schone mobiliteitsoplossingen (autodelen, openbaar vervoer en elektrische mobiliteit), op "zachte mobiliteit" (fietsen en wandelen) en op infrastructuur die aanzet tot verandering (autodeelparkings, laadstations, fietspaden en -snelwegen).

2.4.3 Strategie

Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee kan de uitdagingen inzake milieu en klimaatverandering op verschillende vlakken aanpakken. Het kan bijvoorbeeld een rol spelen door grensoverschrijdende acties en projecten ter bescherming van het natuurlijke milieu te ondersteunen. Een eerste stap kan erin bestaan contacten tussen de belanghebbenden te faciliteren, in het bijzonder voor grensoverschrijdende natuurgebieden en stroomgebieden. Het is ook mogelijk om samenwerking aan te moedigen indien milieu-initiatieven die worden overwogen aan één zijde van een grens ook een impact hebben op een aangrenzend gebied van de Kanaalzone.

Om bij te dragen tot het behalen van de doelstellingen inzake de vermindering van de uitstoot van CO₂ en broeikasgassen, zou het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee in eerste instantie kunnen focussen op manieren om de grootschalige renovatie van verouderde en energie-inefficiënte woningen en openbare gebouwen in de regio te versnellen. Dat zal een stimulans betekenen voor de ontwikkeling en verbreiding van nieuwe duurzame-energie-technologieën en zal nieuwe werkgelegenheid creëren voor opgeleide en bijgeschoolde arbeidskrachten om die technologieën te installeren en te onderhouden. Tegelijkertijd zal het ook bijdragen tot de strijd tegen energiearmoede.

Aangezien de verbetering van de luchtkwaliteit en de vermindering van de CO₂-uitstoot gemeenschappelijke doelstellingen zijn die een even grote uitdaging vormen aan beide zijden van het Kanaal, bieden schone mobiliteit en de 'modal shift' weg van fossiele brandstoffen heel wat mogelijkheden om de CO₂-reductiedoelstellingen te behalen. Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zou een belangrijke rol kunnen spelen in de realisatie van infrastructuur voor schone mobiliteit, zowel voor vrachtvervoer als voor personenvervoer, en zou kunnen dienstdoen als laboratorium voor groene- en gedeelde-mobiliteitsconcepten die bijdragen tot een betere connectiviteit tussen het platteland en stedelijke gebieden.

De landbouw vormt nog een domein waar de leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee de impact van de klimaatverandering kunnen bestrijden en de vermindering van de CO₂-uitstoot kunnen versnellen, aangezien de voornaamste klimaatuitdagingen (bodemdegradatie en verzilting) en opportuniteiten voor mitigatie en adaptatie (koolstofputten, energielandschappen en circulariteit) in die sector samenkomen. De overgang naar duurzamere productiemethoden, gewassen en dierlijke producten voor de landbouw- en visserijsector kan eveneens de creatie stimuleren van kortere waardeketens die bijdragen tot bedrijfsinnovatie, de ontwikkeling van producten met meer toegevoegde

waarde en de vermindering van de CO₂-uitstoot. Dat kan een nieuwe stimulans geven aan de reeds sterk ontwikkelde agro-voedingssector in de Kanaalzone.

Doelstelling:

De gedeelde natuurlijke omgeving beschermen en gezamenlijk antwoorden bedenken om zowel de klimaatverandering aan te pakken als kansen te bieden aan het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee.

Specifieke doelstellingen:

- Samenwerkingsinitiatieven ontwikkelen en ondersteunen om de natuur en leefomgeving van de Kanaalzone te beschermen, en de veerkracht ervan te verhogen, vooral van de kustlijn, natuurlijke habitats en de biodiversiteit op land en in de zee.
- Uitwisseling van onderzoek en kennis stimuleren, de uitvoering van projecten en beleid rond waterbeheer faciliteren en strijden tegen droogte, overstromingen en verzilting om de beschikbaarheid en kwaliteit van de watervoorraad in de Kanaalzone te garanderen.
- De CO₂-uitstoot verminderen door samenwerkingsinitiatieven rond schone-energieproductie en energie-efficiënte oplossingen te ondersteunen, vooral door middel van grootschalige projecten voor renovatie van de bebouwde ruimte met als doel energieneutrale woningen voorzien voor inwoners van de Kanaalzone.
- De samenwerking op het vlak van onderzoek, kennisontwikkeling en gezamenlijke planning faciliteren om de overgang naar emissiearme transport- en mobiliteitsoplossingen voor vracht- en personenvervoer te versnellen.
- Samenwerking faciliteren op het vlak van onderzoek, kennisontwikkeling en de toepassing van nieuwe productietechnieken in de agri-voedings- en visserijsector voor een snellere overgang naar duurzame landbouw in de Kanaalzone.

2.5 Een gebied vol kansen voor jongeren, ontworpen samen met jongeren

2.5.1 Visie

Tegen 2030 zullen steeds meer jongeren aan grensoverschrijdende werkervarings- of culturele en educatieve initiatieven deelnemen, waarbij ze de vele kansen benutten die de Kanaalzone te bieden heeft en hun interculturele vaardigheden verbeteren. De uitwisseling van goede praktijken tussen partners uit de Kanaalzone zal bijdragen tot de vermindering van het aantal jongeren die geen onderwijs of opleiding volgen en geen werk hebben, en zal jongeren aanzetten om jobs in overweging te nemen die de digitale transformatie, klimaatadaptatie en de overgang naar een circulaire en inclusievere economie ondersteunen.

De standpunten van jongeren zullen als essentieel worden beschouwd om van de Kanaalzone een betere plek te maken om in te wonen en op te groeien, en om de werkgelegenheid in het gebied te verbeteren. De partners van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zullen op zoek gaan naar een nieuwe, inspirerende benadering van participatief beleid waarbij jongeren in de Kanaalzone volledig betrokken worden bij het vormgeven van hun eigen toekomst.

2.5.2 Analyse: achtergrond en relevantie voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee

Een van de drie thematische prioriteiten voor samenwerking van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee is het thema jongeren en hun weg naar onafhankelijkheid, vaardigheden en werkgelegenheid. De bevoegdheden van de leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zijn echter nogal verschillend op dit vlak, net als de aanpak die ze hanteren. Sommige leden zijn verantwoordelijk voor beleid rond kinderen en jongeren, en gaan soms verder dan hun wettelijke bevoegdheden (Pas-de-Calais), terwijl anderen dit onderwerp in andere beleidsdomeinen behandelen (Belgische provincies). Ondanks die verschillen kunnen de gedeelde prioriteiten rond jongeren in twee belangrijke actielijnen verdeeld worden waarin samengewerkt kan worden: jongeren steunen om vaardigheden te verwerven voor de arbeidsmarkt en om levensvaardigheden te verwerven ter bevordering van hun sociale inclusie en welzijn. Hoewel de leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee ernaar streven dat jongeren de nodige vaardigheden ontwikkelen om een goede baan te vinden, is het niet noodzakelijk hun verantwoordelijkheid om hen die vaardigheden aan te reiken.

Wat de impact van COVID-19 betreft, beschouwt men jongeren als een prioritaire doelgroep in de herstelplannen, waarbij steunmaatregelen ontwikkeld worden voor opleidingen en stages, waar de voorbije maanden een tekort aan was. Aangezien deze beleidslijnen op verschillende manieren toegepast zullen worden, is kennisuitwisseling over beste praktijken aangewezen.

Alle leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee willen ook inzetten op levensvaardigheden. Daarvoor willen ze uitwisselingen tussen jongeren van verschillende leeftijden bevorderen door middel van het "penvrienden"-programma, klasuitwisselingen, grensoverschrijdende stages en kortdurende jobs (vakantiejobs) voor werkervaring. Jeugdmobiliteit, zowel lokaal als grensoverschrijdend, is vooral volgens de Franse departementen heel belangrijk voor sociale inclusie. Taalonderwijs is een prioriteit en hoewel er al initiatieven ontwikkeld zijn, zijn de resultaten nog te beperkt. Het is aangewezen om beste praktijken uit te wisselen over dit onderwerp (binnen en buiten de Kanaalzone). Door jongereninitiatieven en gemeenschapsprojecten te ondersteunen, vooral rond gemeenschappelijke uitdagingen zoals klimaatverandering, kunnen de levensvaardigheden en de sociale inclusie van jongeren verbeterd worden. Het welzijn van jongeren promoten is een relevant samenwerkingsonderwerp voor sommige leden van het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee (Kent County Council en Franse departementen). Hier zou de nadruk kunnen liggen op het uitwisselen van strategieën om radicalisering te voorkomen en de integratie van een aanpak rond mentale gezondheid in de ondersteuning voor sociale inclusie.

2.5.3 Strategie

Om betere kansen te creëren voor jongeren, zal het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee hen op verschillende vlakken moeten steunen en emanciperen. Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee wil ook de toegang tot de arbeidsmarkt verbeteren, door zicht te richten op steunacties om jongeren te begeleiden en te stimuleren in de ontwikkeling van relevante vaardigheden. Begeleidingsacties en initiatieven in het algemeen moeten bij voorkeur overeenkomen met de SDG's van de Verenigde Naties. Acties rond relevante vaardigheden kunnen bestaan uit de opbouw van technische (topsectoren voor economische groei en duurzaamheid), digitale en ICT-vaardigheden, die bijdragen aan de werkkrachten van de toekomst. De leden kunnen informatie en strategieën delen over promotiecampagnes, stimuleringsregelingen en samenwerking tussen bedrijven en onderwijs in verband met werkervaring, stages en/of internationale coachingsystemen. Coaching- en begeleidingsprogramma's zullen ontwikkeld worden om werken in het buitenland gemakkelijker te maken voor de doelgroep, in lijn met de programma's en regelingen rond de ontwikkeling van interculturele vaardigheden en taalvaardigheden.

Om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en het aantal jongeren dat noch aan de arbeidsmarkt deelneemt, noch onderwijs of een opleiding volgt (de zogeheten NEET-groep) te verminderen, zal het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee beste praktijken delen en "leren" opnemen in het lokale beleid. Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zal actief grensoverschrijdende uitwisselingsprogramma's steunen om openheid tegenover andere culturen te stimuleren. Bestaande programma's zullen worden geactualiseerd om de toegang tot culturele uitwisselingen te verbeteren voor jongeren in de hele Kanaalzone. Het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee zal initiatieven van jongeren in de Kanaalzone ondersteunen. Bovendien zal het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee vertegenwoordigers van de doelgroep uit alle landen raadplegen, door de oprichting van een werkgroep of adviesgroep, om de noden en prioriteiten van jongeren beter te begrijpen en om toekomstige acties te ontwikkelen om hun welzijn in de Kanaalzone te verbeteren.

Doelstelling:

Jongeren ondersteunen op weg naar onafhankelijkheid en een groter cultureel bewustzijn door vaardigheden voor het leven/werk aan te leren, culturele uitwisselingen tussen jongeren in de Kanaalzone te stimuleren en hun sociale inclusie/welzijn te verbeteren.

Specifieke doelstellingen:

- De toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en de arbeidsmarkt verbeteren
- Actief burgerschap, burgerparticipatie en cultureel bewustzijn promoten
- De uitwisseling van beste praktijken promoten en innovatieve projecten aanmoedigen rond jongerenwelzijn, sociale inclusie en de weg naar onafhankelijkheid

3 Bijlagen

3.1 Bijlage 1: Territoriaal verslag

3.2 Bijlage 2: Samenvatting van de interviews

3.3 Bijlage 3: Stappenplan voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee

3.4 Bijlage 4: Raamwerk van indicatoren bij het stappenplan voor het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee

3.5 Bijlage 5: Bibliografie